

Verlag dialogavond - 2 maart 2018

Nest

Debat gevoerd aan de hand van 3 richtvragen

1. *Waarom moet Gent een partnerstad worden?* – Visievraag ivv verdere stappen

- De stad moet ruimte laten om mensen zelf zaken te laten organiseren. Een stad weet namelijk niet wat er allemaal moet gebeuren en een stad kan dat ook niet allemaal weten. De stad moet burgers de ruimte geven om de zaken te organiseren zoals ze die zelf willen en nodig achten.
- Er is wel degelijk een blijvende nood aan een sterke overheid maar er moeten nieuwe functies uitgevonden worden indien we een partnerstad willen worden. Gent is een vruchtbare bodem om dit te proberen.
- Stadsambtenaren moeten mee in dit verhaal stappen. Er zijn op moment diensten waar dit zeer goed lukt en andere diensten waar dit niet lukt.
- In hoever is deze vraag naar een partnerstad permanent? In hoever zal deze vraag ook na de verkiezingen op de agenda staan?
- Zijn de burgers in Gent zo sterk? Moeten we daarom een partnerstad worden?
- Het politiek element is belangrijk naast sterke burgers. Willen we een partnerstad bereiken, dan moeten we ook een beleidsploeg hebben die hier achter staat.
- Commoning heeft op dit moment nog geen politiserend effect, dit verandert misschien onder een nieuw bestuur.
- Het is belangrijk om ons te organiseren zodat we in de toekomst klaar staan als groep, onder een eventueel nieuw bestuur.
- Er starten ook initiatieven vanuit een maatschappelijke noodzaak en die staan ver van de overheid/het lokale bestuur. Deze commons zullen blijven bestaan, ook onder een nieuw bestuur.
- Een partnerstad worden dat betekent echt naar buiten komen om het *quadruple helix* model waar te maken. Dit moet in het DNA zitten van het volledige ambtenaren apparaat.
- Ambtenaren moeten supporters worden van dit partnerschapsverhaal: zij zijn de spelers op het veld, ook al verandert het bestuur van de ploeg.
- Commons zijn soms ook initiatieven die ontstaan uit het verenigen van mensen die zich weggeduwd voelen door de maatschappij. Als de stad ook naar deze groep kan luisteren, dan hebben we een raakpunt met mensen die ook zeer kritisch zijn voor de stad. Je moet ook met je “vijanden” kunnen praten en dus ook praten met mensen die zich door de stad verlaten voelen.
- Op één of andere manier heeft de stad altijd iets met commoning te maken: of wel tolereert de stad initiatieven, ofwel consolideert de stad initiatieven, ofwel subsidieert de stad, ... De link zal er altijd zijn en was er altijd.
- De openheid en transparantie is er niet altijd vanuit de stad. De partnerstad is een erkenning van de competenties van mensen van onderuit.

2. Hoe moet Gent een partnerstad worden?

- Alle beleidsdiensten mee krijgen in het verhaal (zo'n 3000 ambtenaren).
- Er staat ook geld tegenover het idee van partnerstad.
- Er is een publieke-commons juridische cel nodig, we hebben juristen nodig voor veranderingen in de wetgeving:
 - Er is nood aan kleine regelgeving
 - Er is nood aan juridische souplesse
 - We moeten nieuwe woorden voor nieuwe problemen ontwikkelen in de stad
 - Sommige termen moeten vertaald worden
 - Idee: de juridische dienst op bezoek bij commons om de werking te leren kennen
- Er is verschil in ambtenaren: wat van sommigen mag, mag van anderen niet.
- Als stad moet je een soort erkenning aan de commons geven:
 - Nood aan een statuut voor commons
- Waarom geen common toerisme voor ambtenaren?
- Kleine organisaties worden op een totaal andere manier benaderd door de stad dan grotere organisaties die wel nauw samenwerken met de stad. Deze grotere projecten worden geholpen en gepromoot door de stad. Als kleinere organisatie voelen we ons benadeeld.
- In het vervolgtraject moeten we een eigen definitie ontwikkelen zodat ook kleinere initiatieven gelijkwaardig worden meegenomen.
- Als de stad de partnerstad in co-creatie wil waarmaken, moet de stad zich daarop organiseren, dus is er een vergaand engagement nodig.
- Verkokering kan fnuikend werken, de stad moet hiermee rekening houden.
- Binnen de stad is er nood aan een intern traject om dit transitietraject de ondersteunen.
- We hebben nood aan continuïteit die langer is dan een bepaalde periode/legislatuur, want niet alle commonsinitiatieven hebben een vaste structuur wat maakt dat we niet telkens iemand kunnen engageren om subsidies te regelen, contacten te onderhouden, ...
- Als er een budget voorhanden is, laat dit dan een lange termijn budget zijn.
- Omgekeerd is het aanvragen van subsidies ook een manier om ambtenaren en de stad te beïnvloeden. Ons eenzijdig afzetten tegen dit systeem is niet constructief, er moet wederzijdse beïnvloeding zijn.
- Idee *bank of the commons*, investeringsfonds voor een *bank of the commons*:
 - Dit kan een concrete manier zijn om de samenwerking te gaan organiseren
- Kunnen we als stad niet verder inzetten op open design?
- Idee openbare aanbestedingen:
 - Samenwerking stimuleren, kleinere projecten krijgen hierdoor ook een kans
 - Preferentieel in zee gaan met een commons initiatief
 - Meer punten geven aan mensen die bezig zijn met lokale tewerkstelling en transitie
- Stad moet ook geloven in de partners waarmee ze samenwerken en ruimte geven om initiatieven te laten ontwikkelen.
- Rol van de stad: bewaken dat ook mensen met minder kansen meestappen in dit verhaal.

3. Hoe moeten de commons zich organiseren?

- ‘Moeten de commons zich per definitie organiseren?’
- We moeten ons niet organiseren omdat er veel commons zijn die we niet kennen en deze minder bekende initiatieven geraken hoe dan ook niet tot aan de overheid. Er vallen dus altijd initiatieven uit de boot.
- Er kan wel een initiatief zijn van de overheid: proactief zijn en bepaalde mensen met elkaar in contact brengen dus eerder gaan luisteren en kijken hoe we die mensen tegemoet kunnen komen.
- Zoals bevestigd door het onderzoek van Michel Bauwens, er is nog altijd een grote groep van mensen die we niet kunnen bereiken. Kunnen we dit bereik via de stad vergroten? Etnisch-culturele minderheden (opmerking: dit zijn geen minderheid meer) haken af op zichtbare initiatieven.
- Idee: nieuwe commonsinitiatieven initiëren met aan de start ervan extra aandacht (of voorwaarde van) voor betrokkenheid uit minderheidsgroepen.
- De stad moet ruimte blijven voorzien, ook fysieke ruimte, om commonsinitiatieven mogelijk te maken.
- Hoe ga je om met tijdelijke initiatieven?
 - Ondertussen beheersovereenkomsten van 3 jaar ipv 1 jaar.
 - Op dat vlak gaat de stad de goede richting uit.
- Herhaling van de vraag: ‘Hoe gaan wij ons organiseren?’
- Er is nood aan een structuur/platform/website om ons te organiseren (los van bestaande pagina op Facebook):
 - Kan de stad een domeinruimte kopen voor een website die beheert wordt door de commons en stadsadministratie?
 - Antwoord is dat we dit zullen bekijken en opstarten.

Volgende stappen:

- We hebben nood aan bijeenkomsten zoals deze, dit is in principe ook al een *Assambly Of The Commons*, zoals gedefinieerd door Michel Bauwens.
 - Voor volgende bijeenkomsten kan er een centrale vraag geformuleerd worden
 - Mensen kunnen deelnemen op basis van interesse
 - Mensen kunnen gemotiveerd worden om deel te nemen omwille van kennisdeling
 - “Dit is een plaats waar ik voor mijn commonsinitiatief kan bijleren”
- Daarnaast is zo’n bijeenkomst interessante input voor ambtenaren:
 - Hoe kunnen we dit proces samen versterken?
 - Een traject als dit kan de stad helpen ontdekken hoe ze een partnerstad kan zijn.
- We kunnen inzetten op iets dat zeer tastbaar is. Het kan een *quick win* zijn om met iets heel concreets te beginnen, bijvoorbeeld:
 - Een aantal uren/ aantal dagen per maand de mogelijkheid geven om samen te werken met de juridische dienst
- Laat de groep organisch groeien vanuit het volgende principe:
 - De stad brengt noden en behoeften in kaart
 - De stad organiseert een forum

- We werken telkens verder op een volgende bijeenkomst met een nieuwe vraag
- Faciliteer netwerk en ontmoeting als stad
- De stad probeert vanuit haar expertise ook minder bekende groepen te betrekken die in de commonswereld aanwezig zijn
- Vraag om een portaalsite:
 - Commons.gent.be verder ontwikkelen?
 - Deze website kunnen we als platform ontwikkelen zodat we elkaar kunnen vinden als commoners
 - Waar we elkaar kunnen vinden als partnerstad (samenwerking tussen commoners en stad zichtbaar maken door het delen van berichten)
 - Deze website is dan uiteraard meer dan een wiki/in kaart brengen van het aantal initiatieven.
 - Er zijn mogelijkheden om dit verder te ontwikkelen, de stad bekijkt deze:
 - Ontwikkeling in samenwerking met Timelab , Stad Gent en Digipolis
 - Stad Gent kan de hosting voorzien en nodige ontwikkelingen laten doen.
 - Dit kan vanuit een breder eco-systeem
- Bij wie moet je zijn voor welke vraag bij de stad?
 - Er is transparantie is nodig
 - We zoeken een centraal punt dat voor die matchmaking zorgt

Conclusie:

Stad faciliteert verschillende vrijdagavonden rond telkens een ander thema.

Mogelijke thema's worden bepaald op basis van dit verslag.

Communicatie over volgende bijeenkomsten zal gebeuren via mail en Facebookpagina.

Bijlage – voorzet van een aantal insteken door de kerngroep – gebracht door John Vandaele.

1. Over de Gentse commons

1.1. Voorstel tot definitie (Lucie, Nathalie, Joris, John) :

Om te weten waarover we spreken, lijkt het nuttig om een soort bepaling te hebben van wat commons zijn. We nemen hier een gemene deler van vele bestaande definities van commons (De Moor, Bauwens, Timelab,...)

Commons zijn goederen (materieel, niet-materieel, digitaal,...) die door een groep mensen samen worden beheerd. Dat betekent niet noodzakelijk dat die groep mensen het volle eigendom hebben, maar wel dat ze een zekere mate van gebruiksrecht genieten. De groep organiseert zichzelf en spreekt transparante regels af over het gebruik van het goed. Het goed draagt zo bij tot het welzijn van de leden van de groep en de gemeenschap van die leden.

De nieuwe stedelijke commons worden gekenmerkt door een zekere mate van openheid (al blijft die openheid uiteraard ook afhankelijk van de aard van de goederen). Commons dragen dikwijls bij tot de veerkracht van de lokale gemeenschap en tot duurzamer leven in de stad.

De vraag of commons een bredere politieke impact kunnen en zullen hebben, laten we voorlopig open.

1.2. Nood aan organisatie, communicatie, programma...

Gent kent een bonte mengeling van commons. Michel Bauwens suggereerde in zijn rapport heel sterk dat die zich best zouden organiseren. Dit roept meerdere vragen op.

Moet er een koepel/assembly/organisatie van Gentse commons zijn? Wat zou die als taken hebben? Moet er, soms, een gezamenlijke communicatie zijn? Moet er een website/digitaal platform zijn waarop je alle Gentse commons kan vinden?

Wie gaat het werk daaraan betalen/uitvoeren? Zoeken we een facilitator of ondersteunende organisatie, een sociale school bijvoorbeeld? Kunnen/moeten we onderzoeksinstellingen betrekken bij onze werking? Kan/mag de stad daar een rol in spelen?

1.3 Beheer van "commons toerisme".

De commons initiatieven bouwen – mede onder impuls van Michel Bauwens - een netwerk van bezoekwaardige initiatieven uit. Dat proces is al aan de gang: we kregen al bezoek uit Rijsel, Parijs en Rusland.

Toeristische organisaties zoals Vizit kunnen eventueel betrokken worden bij de verdere uitbouw van het commonstoerisme. Zij kunnen toeristen die meer willen weten over de Gentse burgerinitiatieven, meer bepaald de commons, naar onze toer brengen.

Het commonstoerisme trekt nu al volk naar onze stad en zet onze stad internationaal in de kijker. Vraag is of we dit verder moeten promoten. En of de commoners deze rondleidingen gratis blijven geven, vaak bovenop een al grote vrijwillige inzet.

2. Wat is dat, een partnerstad voor de commons?

Een stadsbestuur heeft een grote invloed op het ontstaan en de ontwikkeling van de nieuwe stedelijke commons. Als een stad zich opstelt als een partner van commons initiatieven, zullen die ook meer van de grond komen, en zal de stad uiteindelijk ook zelf beter worden van de commons. De relatie tussen partnerstad en commons is immers geen eenzijdige relatie van geven en krijgen, maar een meer evenwichtige relatie waarin stad en commons beiden geven en krijgen.

2.1 Een partnerstad is flexibel in het aanpassen van regelgeving.

Indien regels en reglementen commonsgerichte initiatieven belemmeren in hun groei en bloei, probeert de stad die regels en reglementen aan te passen, te vereenvoudigen en zodoende regelluwe proeftuinen te scheppen. Het vergt van de stedelijke autoriteiten een open, alerte en flexibele houding.

Dat veronderstelt ook dat de stad 'investeert' in het ontwikkelen van juridisch en bestuurlijk vernieuwende taal die de groei van de commons ondersteunt en mogelijk maakt.

2.2 De partnerstad werkt aan 'commons vorming' binnen al zijn bestuurlijke departementen.

De stad maakt zijn medewerkers en bestuurders in de verschillende departementen vertrouwd met het denken in termen van commons: de gedachte dat groepen burgers (onvoldoende) onontgonnen bronnen claimen als common moet zo voor de hand liggend worden in een partnerstad. Verkokering en vakjesdenken kunnen fnuikend werken. Wellicht is het een goed idee commons en commoning op te nemen in de vorming van ambtenaren.

Er wordt ruimte geschapen voor lokale en persoonlijke raakvlakken tussen stedelijke diensten en commons zodat ze op het terrein vlot op elkaar kunnen inspelen, zonder dat dit al te vertikaal moet aangestuurd worden.

2.3 De partnerstad heeft een budget voor commons,...

De stad zou best een budget vrijmaken om commons te ondersteunen. Vaak passen commons immers niet optimaal in de bestaande subsidieregelingen omdat hun werking vaak niet beperkt is tot een bepaald bestuurlijk departementen.